

## คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๗/๒๕๕๒

วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๒

## เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ยุบพรรคชาตินิยม

ประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมือง ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า ได้รับการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคชาตินิยมเป็นพรรคการเมืองตั้งแต่วันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ ซึ่งภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจัดแจ้ง คือ ภายในวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๕๒ พรรคชาตินิยม ต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ แต่เมื่อครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันดังกล่าว พรรคชาตินิยมไม่ดำเนินการให้เป็นไปตาม มาตรา ๒๕ อันเป็นเหตุให้ต้องยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชาตินิยม ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายชชา ธรรมวงษ์ หัวหน้าพรรคชาตินิยม ยื่นคำคัดค้านว่า การที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาขุบเลิกพรรคชาตินิยม ตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ นั้น พรรคชาตินิยมไม่เห็นด้วย เพราะมูลเหตุที่แท้จริงที่พรรคชาตินิยมไม่สามารถดำเนินงานของพรรคให้บรรลุเจตนารมณ์ให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ ของพระราชบัญญัตินี้ได้ เพราะว่คณะกรรมการการเลือกตั้งใช้อำนาจวินิจฉัย และปฏิบัติหน้าที่มิชอบ ตามเจตนารมณ์แห่งรัฐธรรมนูญ และออกกระเบียบการจัดสรรเงินสนับสนุนพรรคการเมืองโดยรัฐอย่างไม่รอบคอบไม่เป็นธรรม ทั้งยังมีพฤติกรรมอื่นๆที่ส่อไปในทางที่ไม่โปร่งใสและไม่เป็นกลาง ขัดหลักประชาธิปไตย บกพร่องต่อหน้าที่กระทำผิดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญอย่างชัดเจน

พรรคชาตินิยมมีความประสงค์ให้ศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการดังต่อไปนี้ คือ

๑. พิพากษาคดีว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งกระทำผิดเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ
๒. มีคำสั่ง ยกเลิกประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง กองทุนเพื่อพัฒนาพรรคการเมือง

๓. มีคำสั่งยกเลิกคณะกรรมการกองทุนเพื่อพัฒนาพรรคการเมืองที่ได้จัดตั้งขึ้นแล้วตามประกาศดังกล่าว และให้จัดการประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองทั้งหมดที่ได้รับการจดทะเบียนเพื่อร่วมกันพิจารณาเรื่องนี้
๔. มีคำสั่งให้กิจกรรมต่างๆ ที่ได้มีขึ้น เกิดขึ้น กระทำขึ้น จากประกาศดังกล่าวฉบับนี้เป็นโมฆะทั้งหมด และสั่งระงับการจ่ายเงินกองทุนโดยด่วนที่สุด
๕. มีคำสั่งปลดคณะกรรมการการเลือกตั้งออกจากตำแหน่ง และทำหนังสือถึงองค์กรที่เกี่ยวข้องในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้ง ดำเนินการตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ เพื่อพิจารณาสรรหาจัดตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งคณะใหม่โดยด่วนที่สุด เพื่อดำเนินการจัดการเลือกตั้งสมาชิกรัฐสภาอันจะมีขึ้นตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ซึ่งจะเป็นผลให้กระบวนการปฏิรูปทางการเมืองจะได้ดำเนินไปด้วยความถูกต้อง เป็นกลางอย่างแท้จริง และคงไว้ซึ่งความยุติธรรม
๖. มีคำสั่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งที่จัดตั้งขึ้นใหม่ จัดสรรงบประมาณสนับสนุนที่เป็นผลมาจากรัฐธรรมนูญกำหนดบทบัญญัติไว้ให้แก่พรรคชาตินิยม อย่างโปร่งใสและเป็นธรรม
๗. มีคำสั่งห้ามมิให้คณะกรรมการการเลือกตั้งอ้างเอาเหตุของกระบวนการพิจารณาที่ดำเนินการอยู่ในศาลรัฐธรรมนูญเป็นข้ออ้างไม่รับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคชาตินิยม ถ้าพรรคชาตินิยมจะยื่นจดทะเบียนอีกครั้งหนึ่ง หากว่าศาลมีคำสั่งยุบเลิกพรรคชาตินิยม หรือมีคำสั่งอื่น และในการยื่นจดทะเบียนครั้งใหม่นี้ พรรคชาตินิยมยื่นเอาเอกสารที่ได้เคยยื่นจดทะเบียนไว้แล้วครั้งก่อนเป็นเอกสารในการยื่นจดทะเบียนครั้งใหม่ โดยพรรคชาตินิยมจะจัดทำเพียงรายงานการประชุมจัดตั้งพรรค ทะเบียนคณะกรรมการบริหาร และประวัติผู้ร่วมก่อตั้งพรรคยื่นใหม่เท่านั้น ส่วนเอกสารอื่นๆ ให้ถือว่าพรรคชาตินิยม ยื่นไว้แล้วไม่ต้องยื่นใหม่อีก

ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาและมีคำสั่งให้ยุบพรรคชาตินิยม โดยให้แจ้งคำสั่งการยุบพรรคชาตินิยมไปให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ และให้ส่งคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ และคำวินิจฉัยส่วนตัวของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญไปประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยประการแรกมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องทำคำวินิจฉัยและส่งคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ และคำวินิจฉัยส่วนตัวของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญไปประกาศในราชกิจจานุเบกษาหรือไม่ ข้าพเจ้าได้มีความเห็นไว้แล้วตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๖/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๑, ๒/๒๕๔๒ ลงวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๒, ๔๕/๒๕๔๒ และ ๔๖/๒๕๔๒ ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๔๒ ว่าเมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองแล้ว เพียงแต่แจ้งคำสั่งการยุบพรรคให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบเท่านั้น นายทะเบียนพรรคการเมืองจะเป็นผู้ส่งคำสั่งดังกล่าวไปประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยศาลรัฐธรรมนูญไม่มีหน้าที่ที่จะต้องส่งคำสั่งยุบพรรค หรือ

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ และคำวินิจฉัยส่วนตัวของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทุกคนที่เป็นองค์คณะไปประกาศในราชกิจจานุเบกษาอีก ซึ่งในเรื่องนี้ข้าพเจ้าขอยืนยันความเห็นเช่นเดิม เพราะตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา” มาตราดังกล่าวแสดงว่า ให้ศาลรัฐธรรมนูญแจ้งคำสั่งยุบพรรคการเมืองไปยังนายทะเบียนพรรคการเมืองเท่านั้น และเป็นหน้าที่ของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่จะต้องส่งคำสั่งยุบพรรคการเมืองไปประกาศในราชกิจจานุเบกษา ศาลรัฐธรรมนูญไม่ต้องทำคำวินิจฉัยและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทุกคนไม่ต้องทำคำวินิจฉัยในส่วนตนเช่นเดียวกัน และไม่ต้องส่งไปประกาศในราชกิจจานุเบกษาอีก แต่ที่ประชุมศาลรัฐธรรมนูญมีมติโดยเสียงข้างมากให้ศาลรัฐธรรมนูญทำคำวินิจฉัย และให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทุกคนทำคำวินิจฉัยส่วนตัวของตนส่งไปประกาศในราชกิจจานุเบกษาด้วย

ข้าพเจ้าจึงขอทำคำวินิจฉัยดังต่อไปนี้

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าพรรคชาตินิยม ไม่สามารถดำเนินการตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้คือ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคชาตินิยม พรรคชาตินิยมไม่สามารถดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป และไม่สามารถตั้งสาขาพรรคอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขาได้ ซึ่งเมื่อครบกำหนดเวลาแล้ว พรรคชาตินิยมไม่สามารถดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไปได้ และไม่มี การจัดตั้งสาขาพรรคตามที่กฎหมายกำหนด และหัวหน้าพรรคชาตินิยมยื่นคำชี้แจงว่า พรรคชาตินิยมไม่อาจดำเนินการตามมาตรา ๒๕ ได้จริง

เมื่อปรากฏว่า พรรคชาตินิยม มิได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ตามมาตรา ๒๕ พรรคชาตินิยมต้องถูกยุบตามมาตรา ๖๕ (๕)

ส่วนคำขออื่นๆ ของหัวหน้าพรรคชาตินิยม ไม่ใช่ประเด็นในคดีนี้ จึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาวินิจฉัยด้วยเหตุผลดังได้วินิจฉัยมา จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคชาตินิยม

นายสุวิทย์ ธีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ